

REPERTORIS DE COMUNICACIÓ LOCAL I INSTITUCIONAL

Xavier Laborda
(Universitat de Barcelona)

A la I Jornada sobre Comunicació Política (Universitat Politècnica de València, 1 de juliol de 2009) presentem un estudi sobre diversos corpus de comunicació institucional d'arreu i també de la ciutat de Sant Cugat del Vallès (Barcelona). Consta de discursos efímers que combinen l'oratória política i les estratègies publicitàries.

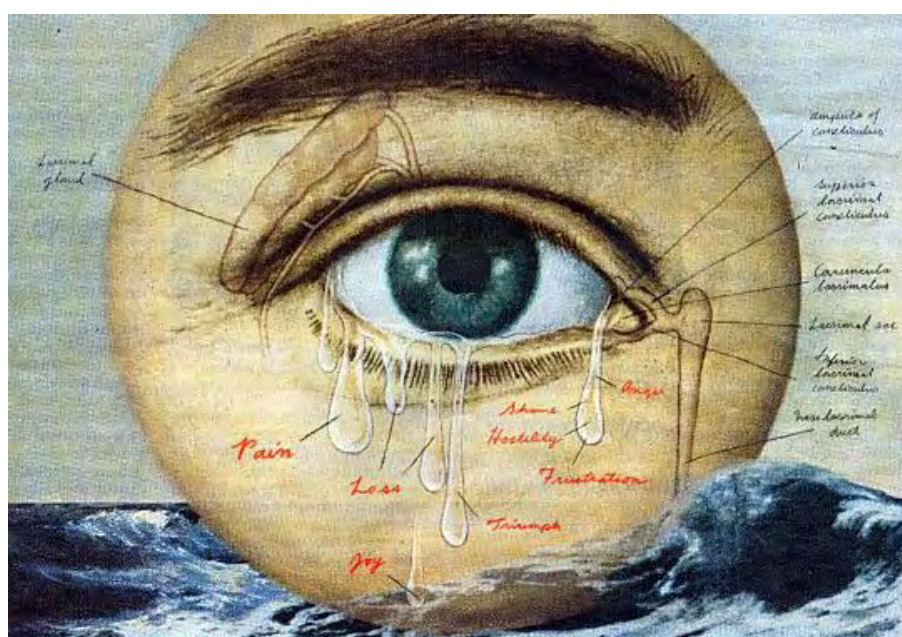
ÍNDEX

Repertoris de comunicació institucional

- 1 Premsa institucional
- 2 Edició de publicacions
- 3 Literatura efímera o de paperera: *corpora* “Festa i discurs”

Apunts de l'exposició “Discursos efímers instrueixen sobre comunicació institucional”

- 1 Ciutat i política
- 2 Literatura de paperera, de llibreria i grisa
- 3 Àmbits promocionals:
  - 3.1 Premsa institucional
  - 3.2 Edició de publicacions
  - 3.3 Gestió d'esdeveniments
  - 3.4 Publicitat i literatura de paperera
- 4 Trets expressió de la comunicació institucional
- 5 Referències

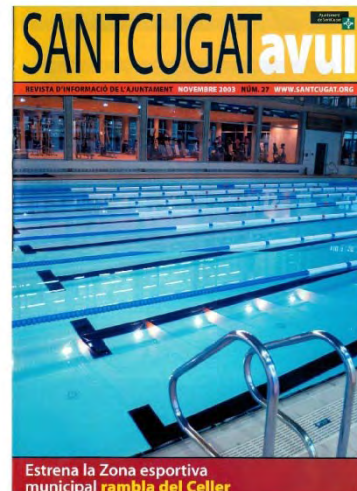
Repertoris de comunicació local i institucional

Els documents dels repertoris són d'accés obert a la xarxa.

- Diapositives de la ponència “Discursos efímers instrueixen sobre comunicació institucional”: al portal [Slideshare](#) | al portal [Scribd](#).
- [Escrips locals de l'autor](#).
- [Publicacions periòdiques de Sant Cugat del Vallès](#).

1 Premsa institucional

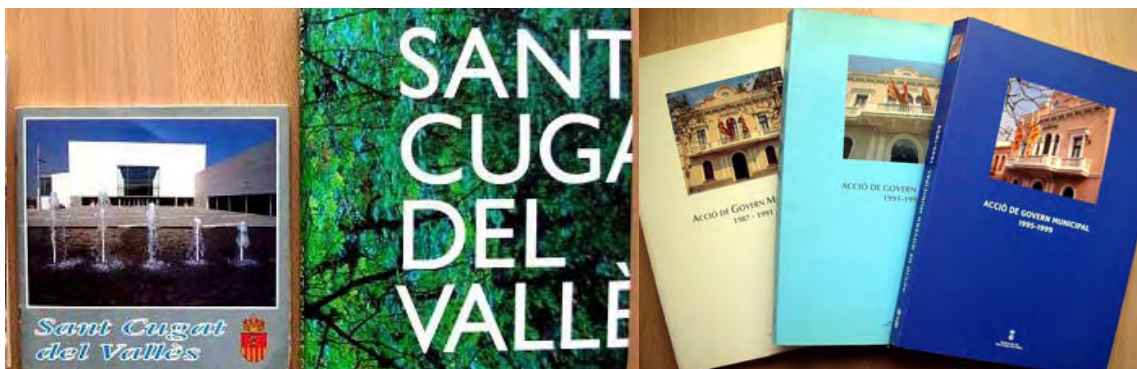
- 1.1 Butlletins municipals de Sant Cugat, 1976-2009; contingut: descripció i vincles als continguts complets dels butlletins; www.scribd.com/doc/16366432/Butlletins-Municipals-de-Sant-Cugat-19762009
- 1.2 Butlletins municipals de Sant Cugat, 1976-1994; contingut: portades i algunes pàgines de les publicacions; www.scribd.com/doc/13305575/Butlletins-Municipals-de-Sant-Cugat-19761994.
- 1.3 Butlletí *Informativo Municipal* (1976-1979). www.slideshare.net/laborda/informativo-municipal-de-sant-cugat-del-valls-197679
- 1.4 Butlletí *La Veu de Sant Cugat* (1979-1987). www.scribd.com/doc/16179694/La-Veu-de-Sant-Cugat-19791987
- 1.5 Butlletí *30 dies* (1987-1992). www.scribd.com/doc/16296200/30-dies
- 1.6 Butlletí *Municipi* (1993-1994). www.scribd.com/doc/16222718/Butlleti-Municipi-de-Sant-Cugat-199394
- 1.7 “[Un món feliç?](#)”; contingut: ressenya i portades del butlletí *Sant Cugat Avui*; www.scribd.com/doc/9639518/2009-Un-mon-felic-Portades-del-butlleti-municipal-Sant-Cugat-avui.
- 1.8 Vídeo il·lustratiu, “[Sant Cugat Avui, elogi del paradís](#)”; www.youtube.com/watch?v=m2_D9jDxooU&feature=channel_page.

- Portades de la revista Sant Cugat Avui.
- 1.9 [Setmanari “San Cugat” \(1959-1960\)](http://www.scribd.com/doc/19430477/Setmanari-San-Cugat-19591960); contingut: reproducció íntegra dels 75 números d'una publicació comercial; <http://www.scribd.com/doc/19430477/Setmanari-San-Cugat-19591960>.
- 1.10 [Revista mensual “Vallepolis” \(1974-1981\)](http://www.scribd.com/doc/19346277/Vallepolis-revista-de-Sant-Cugat-19741982); continguts: 1/ [els 91 números apareguts \(www.scribd.com/doc/19346277/Vallepolis-revista-de-Sant-Cugat-19741982\)](http://www.scribd.com/doc/19346277/Vallepolis-revista-de-Sant-Cugat-19741982) ; 2/ [selecció de portades i entrevistes polítiques; www.scribd.com/doc/13385005/Vallepolis-publicacio-de-Sant-Cugat-de-1974-a-1981](http://www.scribd.com/doc/13385005/Vallepolis-publicacio-de-Sant-Cugat-de-1974-a-1981).
- 1.11 [Portades de El diari de Sant Cugat i Gran Sant Cugat, 2001-2002](http://www.scribd.com/doc/13645340/Portades-de-setmanaris-de-Sant-Cugat-20012002); contingut: portades de dos setmanaris comercials; www.scribd.com/doc/13645340/Portades-de-setmanaris-de-Sant-Cugat-20012002.

2 Edició de publicacions

- 2.1 [“El llibre de Sant Cugat”](http://www.scribd.com/doc/14592085/Llibre-de-Sant-Cugat); contingut: imatges de l'obra i ressenya; www.scribd.com/doc/14592085/Llibre-de-Sant-Cugat.
- 2.3 [“L'Any del Mil·lenari de Sant Cugat, 1002-2002”](http://www.scribd.com/doc/14642055/LAny-del-Millenari-de-Sant-Cugat-10022002); contingut: reproducció dels dos volums publicats, el programa i el recull d'activitats; www.scribd.com/doc/14642055/LAny-del-Millenari-de-Sant-Cugat-10022002.

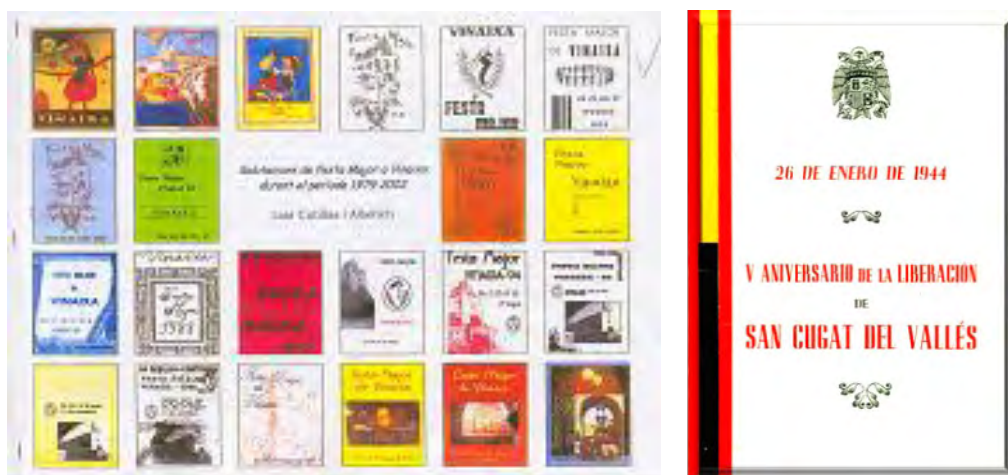

Llibres de Sant Cugat d'Aymerich (1994) i Recoder (2002), i els volums d'Acció de Govern Municipal d'Aymerich de 1991, 1995 i 1999.

- 2.4 [“25 anys d'Ajuntaments democràtics a Sant Cugat del Vallès”, 1979-2004](http://www.scribd.com/doc/13387717/25-anys-dAjuntaments-Democraticis-a-Sant-Cugat-19792004); contingut: commemoració del 25è aniversari de la democràcia local; <http://www.scribd.com/doc/13387717/25-anys-dAjuntaments-Democraticis-a-Sant-Cugat-19792004>
- 2.5 [Accions de Govern de 1987 a 1999](http://www.scribd.com/doc/15714842/2009-Accions-de-Govern-de-Sant-Cugat-de-1987-a-1999), de l'alcalde J. Aymerich, Sant Cugat del Vallès; www.scribd.com/doc/15714842/2009-Accions-de-Govern-de-Sant-Cugat-de-1987-a-1999. [Acció de Govern de 1987-1991; www.scribd.com/doc/15718524/Accio-de-Govern-19871991](http://www.scribd.com/doc/15718524/Accio-de-Govern-19871991) . [Acció de Govern de 1991-1995; www.scribd.com/doc/15715706/2009-Accio-de-Govern-de-19911995](http://www.scribd.com/doc/15715706/2009-Accio-de-Govern-de-19911995). [Acció de Govern de 1995-1999; www.scribd.com/doc/15715425/2009-Accio-de-Govern-de-19951999](http://www.scribd.com/doc/15715425/2009-Accio-de-Govern-de-19951999).

3 Literatura de efímera i *Corpora Celebratio et oratio. Festa i discurs*:

- 3.1 Presentación del repertori de corpus; contingut: descripció del marc teòric i enumeració dels repertoris locals de salutacions de festa major; www.scribd.com/doc/13200203/Presentacio-del-corpora-Celebratio-et-oratio-de-salutacions-de-Festa-Major);
- 3.2 Carpeta dels corpus; contingut: relació i vincles dels corpus de salutació i dels documents contextuals relacionats; www.scribd.com/people/documents/406519/folder/11354.
- 3.3 Vídeo "*Celebratio et oratio. Fiesta y discurso*"; contingut: imatges dels repertoris de salutacions; www.youtube.com/watch?v=NNiHLFUKdSM&feature=PlayList&p=FEB991BA2011A97D&index=0

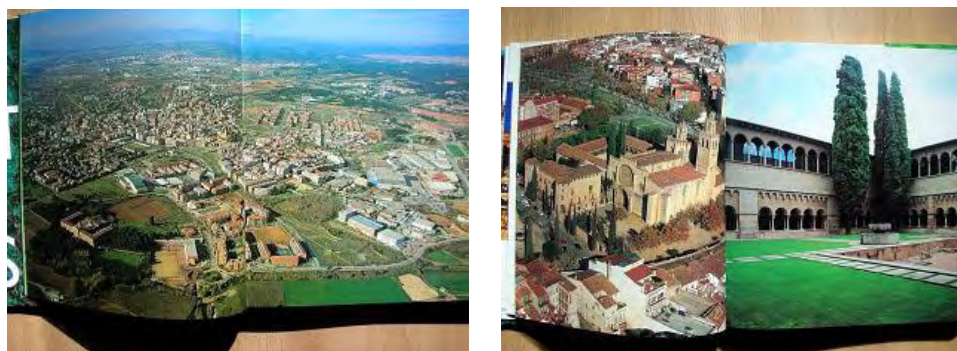

Programes de festa major del corpus de Vinaixa i de Sant Cugat (1944)

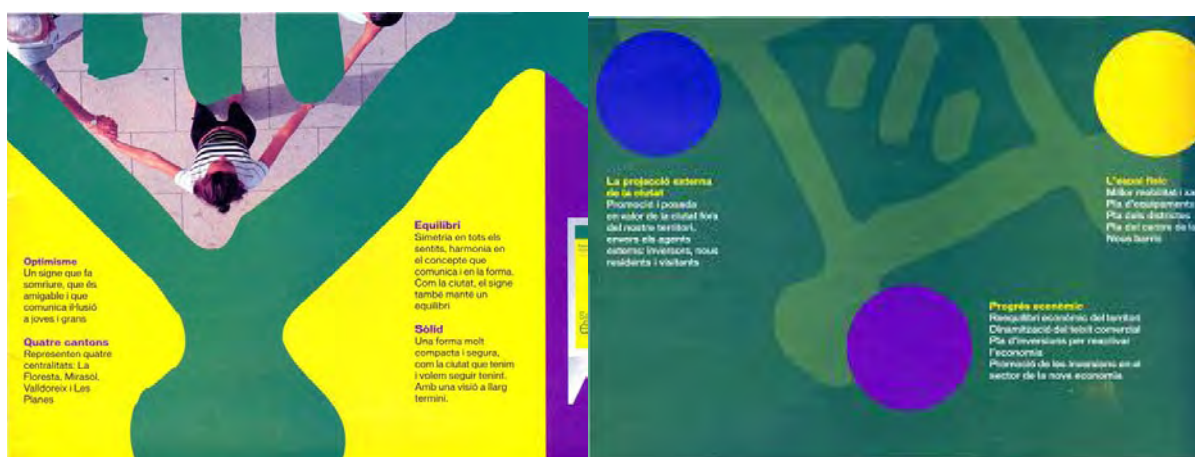
- 3.4 Vídeo "Icones festives de Terrassa: 1903-2001"; contingut: imatges del corpus de Terrassa (Barcelona); www.youtube.com/watch?v=srynVNIL4uw&feature=PlayList&p=FEB991BA2011A97D&index=1
- 3.5 Vídeo "Programes de Festa Major de Cardona: 1910-1997"; contingut: imatges del corpus de Cardona (Barcelona); www.youtube.com/watch?v=RjERWa9ilT8&feature=PlayList&p=FEB991BA2011A97D&index=2
- 3.6 La Festa Major al Butlletí de Castelldefels (1979-1996); contingut: portades i editorials de festa major; www.scribd.com/doc/13139600/Festa-Major-Castelldefels-Salutacions-i-editorials-al-Boletin-de-Castelldefels-19791996.
- 3.7 Calendari de l'Ajuntament de Barcelona de 2009.; contingut: comentari i il·lustracions del calendari de sobretaula; <http://www.scribd.com/doc/15513707/2009-Calendar-de-Barcelona-de-2009>.
- 3.8 "*Celebratio et oratio. Corpora de discursos epidícticos para el análisis de la comunicación institucional*", *Linred*, VI, 16-11-08Q (www.linred.com/articulos_pdf/LR_articulo_31102008_2.pdf)

Apunts de l'exposició sobre discursos efímers

1 Ciutat i política.- Presentem diversos corpus textuais de la comunicació pública de caràcter institucional d'arreu i de la ciutat de Sant Cugat del Vallès (Barcelona). El seu contingut són discursos efímers, discursos de circumstàncies, que combinen l'oratória política i les estratègies publicitàries.

Imatges de la població al *Llibre de Sant Cugat* (2002)

Fragments de la revista *Sant Cugat Avui*

Imatges del *Llibre de Sant Cugat* (2002)

2 Literatura de paperera, de llibreria i grisa

Un gènere d'especial interès comunicatiu i històric és la literatura de gran visibilitat: discursos efímers, literatura de paperera. L'expressió de "gran visibilitat" refereix un factor d'alta circulació o difusió dels discursos, mentre que l'expressió "literatura de paperera" designa un conjunt de trets formals, com ara la tipologia de l'argumentació, el paper de l'autor o una vigència fugaç del missatge.

Imatges de publicacions que creen la marca *Sant Cugat*.

L'estudi dels discursos institucionals de la literatura de paperera permet interpretar els ideogemes o tòpics ideològics. I promou tant la interpretació contemporània com la interpretació històrica de discursos homogenis. Metodològicament cal destacar la rendibilitat que té considerar discursos menors, tant pel que fa a la breu extensió com a l'escassa vàlua que se'ls hi atorga. Són, per exemple, els pasquins, els targetons d'invitació a actes o els calendaris. Aquesta producció, tot i semblar modesta i efímera, resulta significativa, voluminosa i molt eficaç per difondre valors, creences i objectius socials de manera pública.

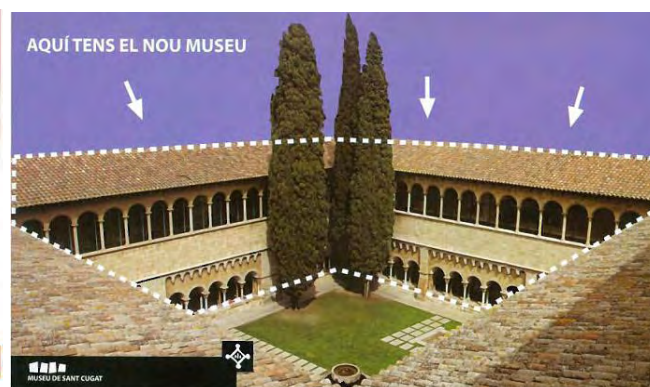

Publicacions institucional de finals dels 80 i de principis de 2000.

Podem distingir tres modalitats de producció escrita. Són la literatura de paperera, literatura de llibreria i de literatura grisa, designades així per la seva visibilitat o difusió, alta (+) la de paperera, mitjana ($\pm$) la de llibreria i baixa (-) la grisa.

	LITERATURA		
	de paperera	de llibreria	grisa
<i>visibilitat</i>	alta	mitjana	baixa
<i>canal</i>	material gratuït, conservació deficient	material venal, conservació bona	restricció d'accés conservació excel·lent
<i>paternitat</i>	anonimat	identificació de l'autor	identificació de l'autor
<i>contingut discursiu</i>	apologètic, no contrastabilitat	assaig, possibilitat de rèplica,	informe expositiu, plena replicabilitat,
<i>estil</i>	hiperestimulació visual; registre publicitari	text; registre estàndard	text, paratext; registre formal
<i>vigència</i>	missatge caduc	mitjana vigència cultural	llarga vigència cultural.
<i>varietats</i>	prospecte, cartell	diari, revista, assaig	acta, patent, tesi.

Quadre dels gèneres de literatura, d'acord amb la visibilitat i la recepció.

Mostres de literatura de paperera: Fulletons publicitaris de principis dels 2000.

3 Àmbits promocionals

La comunicació institucional es desenvolupa amb tècniques de quatre àmbits promocionals: l'edició de publicacions, la publicitat i la gestió d'esdeveniments.

3.1) premsa institucional

Exemplars de Boletín Municipal, La Veu i 30 dies.

<i>Informativo Municipal La Veu de Sant Cugat ·</i> (1976-1979)	<i>30 dies</i> (1987-1992)	<i>Municipi</i> (1993-1994)	<i>Sant Cugat Avui</i> (2000- ...)
--	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

Fig. Portades del primer número dels butlletins municipals de Sant Cugat.

3.2) edició de publicacions

Libres dels alcaldes Aymerich (1994) i Recoder (2002) i volums d'Acció de Govern d'Aymenrich de 1991, 1995 i 1999.

3.3) gestió d'esdeveniments

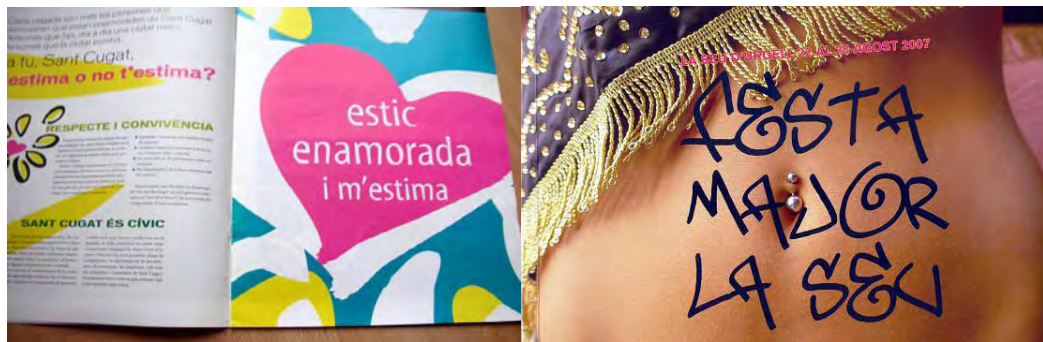
Recull d'activitats i Programa, dues publicacions de l'Any del Mil·lenari (2002-2003) en el mandat de l'alcalde Recoder.

Escut de la ciutat i imatgotip (2001)

3.4) publicitat i literatura de paperera: calendaris, campanyes, programes de festa...

Campanya Estic enamorada (Sant Cugat, 2002) i programa de festa (La Seu d'Urgell, 2007)

Objecte de paper, amb disc giratori, per fer el test de civisme, d'una campanya de 2004-5.

Escut promocional de la ciutat o *imatgotip*, aplicar a fulletons i sobres, entre d'altres suports.

4 Trets expressius de l'actual comunicació institucional

En allò visual: a) hiperestimulació visual, b) imatgotip, c) eclecticisme estètic; d) dispersió visual i imatges obertes.

En allò conceptual: e) relat obert; f) individualisme; g) hedonisme;
h) argumentació acrítica: text apologetic i poc contrastable, en un registre publicitari i amb predomini dels elements emotius sobre els informatius.

5 Referències

- ARECHAVALA, Alfredo *et alii* (1996): *El monestir de Sant Cugat. Una eina de treball*, Ajuntament de Sant Cugat i Catalana-Occident, amb la col·laboració de l'ICE de la UAB, 1996; 3 Vols.
- BENAVIDES, Juan *et alii* (2001): *Direcció de comunicació empresarial e institucional*, Barcelona, Gestió 2000.
- CAPRIOTTI, Paul (ed.) (2005): *La marca corporativa. Estratègies de gestió i comunicació*, Vic, Eumo.
- COSTA BADIA, Pere-Oriol (2001): "Comunicació pública en el àmbit local", a Benavides (20001), pág. 249-274.
- FÒRUM BARCELONA TRADICIÓ (1998): *Festa i ciutat*, Barcelona, Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona-Edicions el Mèdol, Vol 1.
- GIL CALVO, Enrique (1991): *Estado de fiesta: feria, foro, corte y circo*, Madrid, Espasa-Calpe.
- JIMÉNEZ, Mónica (2005): "El pla estratègic de gestió d'esdeveniments com a eina de transmissió dels valors de la marca:", a P. Capriotti (2005), p. 159-194.
- LABORDA, Xavier (1998): "Calendaris municipals de Sant Cugat del Vallès, 1990-1998. Referents i agenda política", *Gausac. Grup d'Estudis Locals de Sant Cugat*, 13 (XII-1998) 11-20. www.sant-cugat.net/laborda/4386CALD.htm.
- LABORDA, Xavier (1999): "Salutacions de la Democràcia en festes", *Gausac. Grup d'Estudis Locals de Sant Cugat*, 14 (VI-1999) 43-72. www.sant-cugat.net/laborda/4376SALU.htm.
- LABORDA, Xavier (2001): *Comunicació institucional i literatura de paperera*, València, 3i4.

- LABORDA, Xavier (2003): Propaganda institucional y literatura de papelera. Teatro político de contienda y de autoalabanza en Cataluña”, *Revista de Investigación Lingüística*, Nº 2, Vol. VI, 2003, pág. 43-66. www.scribd.com/doc/3049232/2003-Propaganda-institucional-y-discurso-de-autoalabanza-en-Cataluna.
- LABORDA, Xavier (2005): “Exclusión social y visibilidad de recién llegados y extranjeros”, *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación (CLAC)*, 23 (XI-2005) 1-10. www.ucm.es/info/circulo/no23/laborda.htm
- LABORDA, Xavier (2008): “*Celebratio et oratio. Corpora* de discursos epidícticos para el análisis de la comunicación institucional”, *Linred*, VI, 16-11-08 (www.linred.com/articulos_pdf/LR_articulo_31102008_2.pdf)
- MARCA, Guillem (2005): “Estratègies d’identitat visual de marca”, a P. Capriotti (2005), p. 133-158.
- MARTÍN, Fernando (1998): *Comunicación empresarial e institucional*, Madrid, Editorial Universitat.
- PALENCIA-LEFLER, Manuel (2008): *90 técnicas de relaciones públicas*, Barcelona, Bresca Profit.
- ROM, Josep; SABATÉ, Joan (2007): *Llenguatge publicitari. Estratègia i creativitat publicitàries*, Barcelona, UOC.
- SIERRA, Restituto (1995): *Tesis doctorales y trabajos de investigación*, Madrid, Paraninfo.

Pàgines del butlletí *Sant Cugat Avui* i prospecte sobre participació ciutadana